

Malša ar pefektihau
par pasti:
par gadu 1 rub. 60 kāp.
vufgadu 85 "

Malša bes pefekticha-
nas Rīga:
par gadu 1 rub. — kāp.
vufgadu 55 "
3 mehnefchi 30 "

Mahj. w. teel isdohis ieli-
deinām no v. 10 zahloht.

Malša
par Rūdinačhanu:
par meenās flejos smaltu
rafsu (Petit)- rindu, jeb
to weetu, to tāhda rinda
eenem, malša 10 kāp.

Kedalzija un ekspedīzija
Rīga,
Ernst Plates bilschu- un
grahmatu- drukatavā vee
Liebtera basnizas.

Mahjas weefs.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpažchneels un apgahdatajs.

Mahjas weefs isnahi ween reis pa nedelu.

No. 41.

Sestdeena 8. Oktōber.

1877.

Rādītājs.

Jaunakāhs finas. Telegrafa finas.
Gelschimes finas. No Rāneem: falscha nanda. No Baustas:
teatris. No Kursemes: muitas buhshana. No Warschawas: oihwaina pre-
fetachanahs. No Wiatkas: flintu fabritis. No Gelsanetrades: atresianu.
Kara-sinas.
Ahrsemes finas. No Berlines: politicas buhshana. No Romas: koh-
teris fagurvis. No Spanijas: nemeerneeti. No Amerikas: nepatikams
cigadijums.
Vafkāhs wehstules par pilseftas lectahm. Launa fids apsina. Mesha
abelite. Saruna vee Daugavmalas.
Pee liku mā. Pusdeena us Lehninesara. Graudi un seidi.

Saldateem, kas pee Plewnas no muhfejeem ir eeslehgts, lohti
flikti klahjabs. Peterburgas "Birschas awise" sino, ka Os-
mans-Vafcha tā no muhfejeem eeslehgts, ka winam ar ziteem
Turku kara-fpehkeem nekahdas faweenofchanahs naw, jo ne-
weens zeljch wairs naw brihwā, ko muhfeji nebuktu aissahmufchi.
Kā Golofam no Rūstschukas tai 3. Oktōberi teek sinohits,
tad Bulgarija fchini deenās ir jaiks laiks un muhfu kara-
pulki atrohnahs labā buhshana.

Vahr Montenegrofch-Turku karu runajohi japeemin,
ka Mehmeds-Ali dabujis no Turzijas waldibas to usdevumu,
lai ar Montenegro rangoht meeru nolihgt. Turzijas waldiba
Montenegrofch weenu daku no Herzegowinas, ja
ta meeru nolihgtu. Turzijas waldiba us wifadu wihi grib
ar Montenegro meeru dereht, lai waretu fawus kara-pulkus,
kas pret Montenegrofcheem karo, dabuht brihwus un tohs if-
leetaht pret muhfejeem. — Montenegrofchi fataifahs Spuzei
un Podgorizai usbrukt.

No Franzijas. Schini nedēlā bija Franzijai fwarigs bri-
die, tur tika tautas-weetneeki zelti. Zil fchim brihschom fi-
nams, tad vee zefchanas republikanefchi dabujufchi wirsrohku,
jo is winu vulka wisu wairak weetneeki eezelti.

No Konstantinopeles. Leelwalstis eefneegufchi vee Turzi-
jas waldibas schehlofchanahs-rafsu par to, ka Turki ar Kreewu
kara-wangineekem lohti flikti apeijotes un pagehr no Tur-
zijas waldibas, lai ta eewehrotu vee wangineeku turefchanas
zilvezibas prasijumus. Turzijas waldiba, ka arweenu tā ari
fchoreis, it prasti atbildejuſe, ka ne-eſoht teefā, ka wina wan-
gineekus flikti turoht.

No Afrikas teek sinohits, ka wehrgu buhshana Madaga-
skaras walsti (leela fala vee Afrikas) eſoht atzelta. Wairak
neka 300,000 wehrgu zaur to tikufchi brihwī. Schi brihw-
atlaifchana notikuse zaur Anglijas konsula puhlefchanahs.

No Amerikas. Saweenotas brihwawstis tai 3fchā Oktō-
beri notureja ihpažchū fchdefchanu fawā longrefe (weetneeki
fapulžē). Presidents tai 4. Oktōberi tureja longrefe runu
vahr walsti- un waldichanas-leetahm.

Telegrafa finas.

No Parīses tai 5. Oktōberi. Kā dzīrd, ministri Dekass
un Paris gribiht no fawa amata atkāptees. — Republi-
kaneefchi ar fawahm wehlefchanahm pilnigi ar meeru.

No Londones tai 4. Oktōberi. Vee Anglijas juhrmales
plohfahs breefniņga auko. Dauds fugu ir grimuſchi.

Geschäftsfinanzen.

No Rāneem (Kursemē). Isgabjušchā numurā no Kuldīgas finodami peeminejam, ka tur peckerts wiltus-naudas kālejs; tagad pafneids „L. A.” pahr fcho atgabijumu jo plāfakas finas, prohti: No Rāneem noschēlojams notikums finojams. Tai nakti no 13ta us 14to Septemberi tika zaur Kuldīgas pilateefu un polizeju vee mums isphostīts falschas naudas fabrikis. Rāhds fcheitan eedishwodams, vee Aisputes peederigs pohdneeks S. pats falschu fudraba naudu, 20 un 15 lapeiku gabalus no alwas taisjis un fcho naudu 13ta Septemberi Kuldīgā islaidis. Bohdneeli, naudu ne-apstati-dami to par rītigu preti nehmufchi un minetais S. jaw no fawas naudas kahduš 8 rublus islaidis, kameht vehdigi ta-tschu weens falschu naudu pasihdams to fohgim peerahdijis. Sohga kungs liziš wainigo fauent un vee wina wehl kahduš 4 rublus falschas naudas atradis un tuhlit pilsteefai pasinojis. S. ari tuhlit fawu noseedsibu peepasinis. Winch pats fawā zepļi tohs gabalus no formahm, luxas bija fasitis, usrahdiya un isteiza, ka winch nabadsiba labad proh-weijs naudu taisiht, ka fawu noseedsibu atsihdamē tahs pasch-gatawotas gipfa formas fasitis, un luhdsā apschehlošchanu. Vehz fmalkas išmellefchanas nedfs zitas formas, nedfs ari wehl zitu falschu naudu wina mahjollī ne-atrada un tā tad, ka rahdahs, noseedsiba tuhlit vee eefahluma gaismā nahkuši. S. ir likds fchim gohdigs zilvels bijis un astahj tagad mah-jās bes maišes feewu un tschetri maſus behrniaus un ir tam-deht diwkahrtigi noschēlojams. Tomehr wina likumigai strah-pei newar atraut.

No Bausskas teek rakstīts, ka teateru preeki tur iepašchi efoht aizgrābībuschi deenastmeitu sirdis. Tai 11. Septembris deenastmeitu pulzinīsch fabeedrojees un tāhs spēhlejusčas to lugu: "Jzigs Mōhses," ne visi ilubes sahlē, bet kātotu bānīzas ehrbegi eekīch vahri masahm istabivahm; ari skatitaju bijuschi vee 40, kas gribējuschi meitu isehrmoschanohs wiħ-reeschū drehbēs redseht. Spēhleschana bijuse, ka jaw no tāhdahm, kas no teatara māhīflas neko neprotz; tomēr buhschoht drihs attal spēhleht. Rundēnehm efoht gan ari fawti pretineeki, visu pirms deenasta lungi, kas negrib fawahm deenastmeithm to wātu attaut; no oħras pufes attal ziti aufis flandinaja, ka buhschoht wišeem mahziteem teateru akeereem maišiti atmēt. Bet ko tābdi sin, ko fħee laiki peeprafa!

(c. 2.)
No Kursemes. Rigas muitas pahrwaldneeks ir Kursemes gubernijas pahrivaldei sinamu darijis, ka daschi kugi un laiwas, Butu muishas tuwumā Leel-upē eebraukdamas, netaujotees no muitas-fargeem pahrluhkotees, ka tas pehz likuma nolikts. Tapehz Kursemes gubernijas pahrwalde dara wifem gar Kursemes juhymolu dsihwodameem kugu- un laiwi- ih-paschniekeem sinamu, ka pehz likuma latrs fugis un latra laiwa, kas no weena Kreewu ohsta us ohtru prezess wed, zaur muitas-fargeem stingri ja-ismekle, lai kontrebande netaptu eeuesta, tapehz latram fugim ka ari latrai laiwi Leel-upes grihwā enkuri ja-ismet un jagaida, zamehr muitas-fargi no Butu muishas atnahk un kugi jeb laiwi pahrmekle.

No Warschawas. Še kahda dahma mantoja leelu mantu, bet ar to nosazijumu, ka tai paprekschu ja-apprezejahs, pirms mantibu dabuhn ūkemt. Fauna dahma ilgaku laiku leedsahs kahdu wišru prezehi, ko tai winas radineeki bija nodohmoju-

fchi; beiðsoht wina tomehr apnehmahs mantoſchanas teesibas nofazijumu ispildiht. Wina peegahja pee kahda nabaga, tas pee kahdas basnizas durwim ſahweja, ſohlija tam 300 rubiu un labu apgehrbu, ja tas ar winu liktohs falaulatees, bet ar tahdu nofazijumu, ka tas pehz falaulafchanahs no winas pawifam atſchikirahs. Nabags, kahds 80 gadu wegs wihrs, bija ar to meerā un ta win tika abi preekſch kahdahm denahm falaulati. Bruhle aſbrauzza weend̄s un bruhtgans obtrōs ratōs, latrōs us faru dſihwokli. Jauna dahma ſanehma mantu un aſbrauzza is Warſchawas probjam. Winas wihrs, prohti minetais nabags, wairs nestahw pee basnizas durwim.

Ro Wiatkas. Kä „Golofs“ fino, tad Ischewskas kax-eerohtschu fabriki tagad teel stipri strahdahts. Gandrihs an latru deenu pavalrojabs gatawo flintu flantis; nesen s̄e fabrikis latru deenu pataisja gatawas 350 flintas, tagad teel latru deenu fagatawotas 500 flintas. Kad nu ar tahdu uszichtibu teel strahdahts, tad s̄eis fabrikis fawu usdewumu ispildihs, prohti 400,000 flintas fagatawoht. Ar tahdu pa-schu uszichtibu strahdajoht ohtri fabriki, kur tehrauda leetsi lett. Schini fabriki strahdajoht 4000 strahdneelu, weeni pa-deenu, ohtri pa nakti, jo fabrikis eet deenā un nakti.

No Teliawetgrades teek-sinohs, ta tur tai 28. September no rihta agi is tureenas zeetuma arestanti nowest i pirti. Kamehr saldati pirti eekuhrujchi, tamehr daschi arestanti issitufchi pirts-lohgus un fahkufchi behgt. Saldati newarajusfchi behglus vanahkt un tapehz fahkufchi us teem Fchauve kam daschi titufchi noschauti. Weens no arestanteem eellidis kahda schkuhni un turejes pretim, zaur ko dabuijs at pihei fahndis, bet bruhze ne-efoht nahwiga.

Sarea finas.

Wifu pirms pafneegsim kahdas wiſpahrigas finas no kara-lauka. Kreewu awise „Pyecr. Изв.“ spreesch pahr kara-notikumeem no 26ta Septemberta lihds 1mam Oktoberim ta Beidsamās Septembera mehnejcha deenās us Eiropas kara-laute zaur zaurim nemoht nekahdi eewehrojami kara-notikumi non peeminanni. Cestahjees leetus laiks, gaidamas seemas preefste ležis, fa prohtams leelakus kara-darbūs kowe, tapēbz fa leem kara-pulkeem ar wiſahm waijadstgahm kara-leetahm un mantahm gruhti naħħaks us preefchū dohtees. Lai gan laitt flisks, tad tomeht aplehgereschanas-darbi no muhfejeme un Rumeneeschem pee Plewnas teek naigi us preefchū westi un fklanstes grahwji teek arweenu taħlaki wilkti; Turki f'ċohdarbus mas fo kowe, tapēbz fa wiñneem mas ta f'chaujam pulvera, fo wiñi preefch waijadsgaka briħsħa ustaupa, koo leelais usbrukfchanas kautinach fahlfes, kas laikam driħsumi gaidams. Isqabjuſħā nedekla Turki raudsja is fatwahm fklanfleħm iñnhukt nu Rumeneeschu fklanfleħm usbrukt, bet wiñi tika ar leelu pametumu atfassi atpakat. — Ap to paſču laiku, kur pee aplehgereschanas-darbeem pee Plewnas strahdaj, tika ari iſſuhtiti Plewnas deenwidus riħta puże iſluhkoſchanas pulki, kur Osmanam. Paſčam waretu peenahkt valihga-pulki. Taif 21. Septemberi tika no muhsu kara-jeħenkla, kas pee Luwazies flahw, iſſuhtiti ħints kasaħu preefch iſluhkoſchanas kuri tureenas aġgabalà ar leelu pahrdroħxibu wairak reiħ usbruka Turku pulkeem un toħs iſkleetdeja, tad to pee Ĵewras atrohnomo eenaidnekku prōwiantes krahjumu ispoħstija m'aħħejha lihds Tatwenes pilseħħtai, kas kahdas 60 werfies no Luwazies atrohnahs. Tur kahdu Ischerkesch u fklanxi atrasdam iwi

bes kahdeem kawelleem dewahs atpakat. — Pee Lomas upes, sur muhsu kara-spehkom preti stahw Suleimans-Pascha ar fowu kara-spehku, ir tikai mafsi fautini bijuschi starp preeksch-pulkeem. Suleimans-Pascha, kas, ka lafitajeem sinams, ir eezelis par Donawas armijas wirswadoni un it lohti duhshigis us usbrukschana, schim brihscham stahw meerigi, laikam gribedams reprekshu ar tureenas kara-lauku siblaki eepashtees. At jo selaku eewehrofchanu winsch apluhko muhsu rihta armijas treijo spahrnu, kuram preeksch kahda laika Turki usbruka, bet tika fakauti, tapehz Turki tur leelakus kara-pulkus fapulzina (to jaw isgahjuschä numurä peeminejam). Mineta Turku usbrukschana notika tai 25. un 26. Septemberi. — Tai 23. Septemberi muhfejeem isdewahs laimiga usbrukschana. Mineta deenä muhfeji issuhtija kahdu pulku, lai Paschibozukus vahrmahzitu par winu fleykowibu un laupischana. Schis issuhtitajs puks usbruka Turkeem un tohs isfledeja; Turkeem dauds krita un laba teesa tika fawangota. Muhsu pametums bija mass, diwi wirsneeki un kahdi salbati tika eewainoti. Turku mehginafchanu, pee Silistrijas par Donawu pahri eet un eebrukt Numenijä, now isdewusehs, laikam wini tikai grihejuschi Rumeneschus fabaidiht un zaur to panahkt, lai tur tel leelaki pulki nostahditi. Tai nakti no 25ta us 26to Septemberi Turki no Silistrijas pusas no fawahm baterijahm sohka us muhsu kara-pulkeem pee Rumenijas rohbeschahm schaut, pee kom wineem weens kara-kugis palihdseja, bet redsedami, ko neko nepanahk, wini atkahyahs un to tiltu noplehja, ko no Donawas malas lihds Donawas widum bija senak usfahjuchi (pahr to jaw fawâ laikâ finojam).

Turku kara-flore (juhras kara-spehls), lai gan deesgan stupra buhdama, tomehr schini kara neko eewehrojamu now pastrah-dajuje. Beidsamä laikâ Turzija atkal weenu no faweeem leelakeem kara-kugeem pasaudejute, prohti leels trihsmastu bruanugis, kas Donawas grihwas apsargaja, tai 27. Septemberi gribeja Sulinas eestekâ eebrault, bet ebraukdams usflechja us torpedu un ta tika gaisâ ussperts. Schis ir tas tresschais Turku brunu-kugis, kas gaisâ ussperts, nemas nerunajohit no kem Turku kara-kugeem, ko muhfeji schaudami opfahdejufchi.

— Eekam tahtali pahr kara-notikumeem runojam, pirms lahdas finas pasneegsim no Konstantinopeles pahr tureenas buhshanu. Tee no fawia amata atzeltee Turku generali Mehmede-Ali un Achmeds Ejub-Pascha ir us Konstantinopeli atnahkusch, no fawas waldbas tur atfaukti. Achmeds Ejubs ir aizinahsts kara-teefas preekschä, tapehz ka winsch nevalausi岐 bijis armijas wirsvaldibai. Mehmedam-Ali teek pahremests, ka winsch par dauds paklausijis teem pee wina kara-spehla buhdameem Angteem, generalim Bakerom un valkaneekam Lennoksam un fawam Bruehchu tautas brahlim Streferam (Mehmeds-Ali ir no dsumuma Bruehfs, kas Turku deenastu eestahjees un ta par Turku Paschu usdeenejees), prohti winsch mineto ahrsemneeku padohmeem paklausidams fawus kara-darbus now isweizigi isdarjis. Sché klahrt ari japeemin, ka Turzijas waldbiba it nemas natura labu prahku us faweeem kara-wadoneem, kas now dsumuschi Turki. Ta par peemeheru Turku ministeru preekschneeks Edhems-Pascha nefen teizis, ka Turzijat newaijagoht nekahdu ahrsemneeku wadonu, jo Turki paschi labaki neka Bruehchu un Angli finoht, kas wineem waijadfigs un kas darams.

— Neuss-Pascha, ka dsied, atkal cezelts fawâ wejâ weetâ par Balkana armijas wirskomandeeri. Pee faweeem wezeem

kara-pulkeem nogahjis winsch tohs atrabis tahađa panikhufschä buhshanu, ta fa negrabejis wirskomandeera amatu pahr scheem pulkeem usnemtees. Turzijas waldbiba pawehlejuse beidsamohs reserwistus eefault. Wina dohma, kahdu 160,000 fadabuht, kurus grib mehnejcha laikâ eemunstureht un tad fuhtih tif kara-lauku.

Sihmejotees us Konstantinopeles pilseftas apstiprinachanu jasaka, fa apstiprinachanas darbi jaw beigt. Skanstes ir usmestas, bet leelgabali wehl now us tahn usstahditi. Turpreti apstiprinachanas darbi pee Adrianopeles wehl now beigt, jo leetsus. laiks tohs stipri kawejis.

— Wehl ariveenu nahs finas no Bulgarijas, fa tur dauds Bulgari teekoht noteefati. Ka Turki bes kahda taifna eemefia Bulgarus noteefä, to peerahda schahds atgadijums. Kahds Greeku kungs, kam wairak muishas ir pee Eski-Zagras, Resanlikas, Selimnas, bija nobrauzis us Adrianopeli un tur us kahdu finamu deenu lizis atnahkt faweeem fescheem muishu pahrwaldneekem. Schee muishu-lungi, fawia lunga pastellefchanu paklausidami, mineta deenä us Adrianopeli atnahza un tur kahda weefnizä nometahs. To paschu wakaru Greeku kungs tur nonahza un fawus muishu pahrwaldneekus leelâ weefu istabâ apfweizinaja. Kamehr winsch teem fazija, lai wini rihtu pee scha nonahkoht deht aprunachanahs pahr vashadahm muishu darischahanhm, par to starpu bija eenahjis kahds polizejas deenastneeks, kas weefnizas ihpachneekam prafija, kahdi weesi pee wina efoht nometuschees. Kad weefnizas ihpachneeks atbildeja, fa diwdesmit weefu pee wina efoht nometuschees un prohti: 7 Greeki, 5 schihdi un 8 Bulgari, tad polizejas deenastneeks tuhlit eefauzahs: „Kur ir tee Bulgari?“ Saimneeks winam tohs parahdija. Tai paschä brihdi Greeku kungs aifgahjis, tad polizejas deenastneeks veegahja pee Bulgareem, tohs usazinadams, lai tuhlit nahkoht us kara-teefu. Sabaiditee Bulgari gan nodewojabs, fa efoht newainigi laudis, kam nekahdas datas ar politiku, un lohti luhds, lai tatschu gaidoht lihds rihtam, kad winu kungs atnahkuschot un tas wineem lihds us kara-teefu aiseefchoht un apleezinachoch, fa wini tik muishu darischanas deht us Adrianopeli atstelliet; bet polizejas deenastneeks us tam nemas nellaufijahs. Ari weefnizas ihpachneeks, pats Turks buhdams, apleezinaja, fa winsch minetus Bulgarus jaw gadeem pasifiktoht un waroht apleezinah, fa wini efoht newainigi laudis un ne wis kahdi politika-rihlotaji. Wifs neko nelihdseja, polizejas deenastneeks pastahweja us paghrechhanu un teija, ja Bulgari ar labu nenahkuschot, tad winsch atfaukuschot schandarmus. Beidscht Bulgari paklausia un aiseet us kara-teefu. Ohtra rihtâ, fa jaw bija norunahs, Greeku kungs no-eet us weefnizu, bet fawus muishu pahrwaldneekus ne-atrohd. Weefnizas ihpachneeks nu iistahsta, kas wakar notizis. Greeku kungs winam dusmigi pahmet, fa ne-efoht fawus weefus labaki aifstahwejis, un pagehr no wina, lai winsch eetohit us teefas namu un apzeetinatohs Bulgarus atfawabinajohit. Winsch aiseet, bet nedabuhn lihds teefas namam aiseet, jo pee zela eerauga Bulgarus jaw pakahrtus. To paschu wakaru Turku warmahki bija likuschi newainigohs Bulgarus pakahrt. Ta Turki Bulgari noteefä.

— No kara-lauka Afijâ waram schoreis to prezigu fawapfneeg, fa muhsu kara-pulkeem Afijâ isdeweess, Multara-Paschas kara-spehku pilnigi fakaut un ta preti nostahtees, fa eenaidneeki us Karses zeetohfsni newar atkahptees. Schi

buhfchana no leela swara, jo tad fakautee eenaidneeki waretu us Karfi aikahptees, tad wini tur waretu fawus pulkus fawahkt un ta tad, no zeetohfschua apforgati, no jauna preti fahktees. Tas tagad Turkeem naw eefpehjams, winu leelakais kara-fpehks ir fakauts un ya leelakai datat isfleedehis. Tas us scho uswarefchanu fihmedamahs telegrafa-sinas ir fchahdas: Tai 4. Oktoberi no Peterburgas; tai 3. Oktoberi tika Muktara-Paschas armija pilnigi fakauta un winas faweenofchanahs ar Karfi issaukta. Tas bija ta: Generalis Lasarews, Turkus fakaudams, eenehma pakalnes pec Orolomskas. Kad tas bija notizis, tad wifai Muktara-Paschas armijai usbruka, kuras stiapraka turefchanahs weeta bija tas no winas apstiprinatais Alvaras kalns. Scho kalnu eenehma fihmedamis generalis Heimans un zaur to ta fakohf vahrschekhla Muktara armiju diwas datas. Weena dala dewahs us Karfi, bet ta tika no generala Lasarewa fagrabta un dsenata, tad no generala Heimana fakauta un isfleedeta, pec kam wairak tuhftosch Turku tika fawangoti, dauds apkauti un 4 leelgabali atnemti. Ta ohtra Turku armijas dala, kas us Aladschas kalna turejahs, tika no fchi kalna nodfista, no muhfejeem eeflehgti un ta fakauta, ka bija japadohdahs. Bargineku skaitis ir lohti leels, kuru starpa 7 Paschas; 32 leelgabali un dauds kara-mantas nahza muhfu rohlas. Tikai Muktaram-Pascham isdeweess us Karfi aismult. Muhfu pametumi naw leeli, fahldhsinajoh ar tahdu leelu kautinu un uswarefchanu. Is napat vaenegtahm sinahm redsams, kahdu leelu panahkumu zaur scho kautinu muhfeji panahkusch. Turku leelais kara-fpehks tiklab ka isnhzinahts.

Ka Muktara-Paschas kara-fpehku uswareht nebija weegla leeta, to peerahda kahda ahrsemes awise, pahr tureenas apgabalu sinodama. Wina raksta ta: Tee lehni us augfchu pozeldamees, ar fahli apaugufchee kalni ap Plewnu newar ne us kahdu wihsi fahldhsinates ar teem klints-kalneem, tur Turki (Asijā) nometufches Aladschas kalna preefchā un augfchā. Schim kalnam ta fakohf ir wairak pakahperu un winch aisssteepjahs libds Karfei un gandrihs naw eefpehjams par to pahri tikt, ta tad schis kalns ir Muktaram-Pascham no dasbas dohta fkanste. Muktars-Pascha fawu lehgeri ar faweeem freeinakeem pulkeem ectafijis pee mineta Aladschas kalna us kahda pakalnes kaijuma aif Subotanes mestina. Wina lehgera preefchā atrohnahs 200 fohtu plata celeija ar stahwahn klinchhu feenahm. Schini celeija atrohnahs minetais Subotanes zeems. Schi zeema mahjas ir tahdas paschas, kahdas wifur atrohnahs Armenijā, prohti masas ekas ar semeem jumiteem. Wifai schini zeemā atrohnahs tikai weena weeniga apse, tahds kohku truhkums tur ir (malkas weeta wini tur dedsina no gohwju mehleem taifstus kegelus), ari peezu juhdsu tahtumā tur newena kohzina jeb kruhmina ne-atradisi. Schini apgabalā atradahs Turku armijas labais spahrs, kas tai 26. Augustā Kisiltapu eenehma. Schi preefch dauds tuhftosch gadeem bijis uguns-wehmeju kalns. Kalna gali no leetus noskaloti, ta ka tikai plikas klintis redsamas. Mis scheem klints-kalneem war nostahtees 3 regimentes. Ta puse no klints-kalna, kas Kreeveem preti stahw, ir netikai lohti stahwu, bet ari isleezahs wairak lihkuods. Scho jaw ta waj ta stiapro weetu Turki wehl apstiprinajuschi ar fkanstehm un baterijahm. Ohtra tahda stiapro weeta, Karajala wahrdā, ir no Kisiltapes kahdu juhdsi tahtu. Schi ir nomeetees Muktara-Paschas armijas widus un 2 juhdses tahtaku pec Aladschas

kalna stahw wina armijas kreifais spahrs. Schis kara-pulks pahriwalda wifu tureenas apgabalu. Ta raksta mineit ahrsemes awise un is fchi aprakta redsams, ka Muktara-Paschas armija bija nometufchus us lohti isdewigu weetu, ta ka ne dohmaht newareja, ka muhfejeem isdohsees Muktara-Paschu fakaut un tatschu tas ir isdeweess! Schis muhfu reiwi waroru darbs ir apbrihnojams un tiks ar ne-aismustameem wahrdeem eerakstiks kara-wehsture, nahlamahm paudsehm par preefchishmi un apbrihnofchanu.

No kara-lauka Eiroopa atnahlfchhas fchahdas finas: Tai 3fchā Oktoberi teek no Gorni-Studenes sinohs, ka wairak neka 1000 Baschibozuki tai 1. Oktoberi usbrukuschi pec Cenias Morenas zeemam, ko muhfeji eenehmuzchi, bet wini tika fakauti un atdsichti atpaka ar leelu pametumi. Muhfejeem bija tikai 4 ewainoti. — Turki fawus pulkus fapulzina, lai waretu muhfu Trohnamantineeka kara-fpehkom usbrukt. Tai 4. Oktoberi 3 Turku pulzini bija isluhloschanas deh pahrgahjujschi par Lomas upi pec Towanas-Tschislikas. Muhfejeem fateekotees wineem iszehlahs kautinach, kas ar to beidsahs, ka Turkeem bij ja-atkahbjahs.

Bes scheem napat mineetem kautineem gitadi wifis us Eropas kara-lauka ir pec meera un ta tad no kara-notikumeem neka naw ko sinohs, bet kahds wahids ir gan fakams pahrtureenas buhfchanu, ihpaschi pahr Plewnu. Ka lositajeem finams, tad Osmans-Pascha ar fawu kara-fpehku pec Plewnas no muhfejeem ta eeflehgti, ka winam nekahdu prouianti un kara-mantas newar peewest. Jaw preefch laba laika Osmans-Pascham fahla truhk fchaujama pulvera un pahfas, bet tagad wina kara-pulkeem esohf beidsamais truhkums usbruzis, ta ka starp saldateem iszehlujehs breefmiga flimiba, ta no faulta bada-sehrga. Turku saldati, badu ilgaki newaredami pazeest, fahkoht pagehreht, lai Kreeveem padohdotees bet Osmans-Pascha gribohf wehl preti turetees. Kahdi 30 Turku saldati, kas no bada dsihti, bija no fawahm fkanstehm ismutujschi un aibehgufchischi pec Rumeneefchus fkanstehm, no tecm kahdu gabalinu mases isluhgdamess. Schie Turku saldanu stahstijuschi, ka winu (prohti Osmans-Paschas) puldi truhktoht kara-leetas, pahrtikas un apgehrba. Dauds wirneelu un saldatu gribohf labaki Kreeveem padohtees neka badi breefmas un zitu truhkumu zeessdam i kautinā kahoh. Daud saldati esohf faslimuschi ar bada-sehrgu. Ja nu Osmans-Paschas kara-fpehks atrohnahs tahdā buhfchanā, tad gan winch muhfejeem nefpehs ilgi pretotees un tamdehl drishumā kautinach pec Plewnas gaidams, jo eekam badu mirsi, tad tatschu Osmans-Pascha drishak pec kara-eetohtscheem kerfes un kautinu fahls.

Ahrsemes finas.

No Berlines. Firsts Bismarks, no kura dohmaja, ka winch kahdas diwas nedelas Berlinē usturefchotees, tikai 3 deenad tur palika un pirmideenu jaw us fawu Warzinās muishu aibrauza. Kamdeht winch til ihsu laiku Berlinē usturejees, tas zaur tam isflaidrojahs, ka winam isdeweess til ahtri dohmu starpibū starp ministereem islihdsinahl um fawu dohmu pernemfchanu no ministereem panahkt. Ministerija nospreedu, ka schim brihscham jauni likumi ne-esohf islaishamt, bet islaisteerjanogrunte. Ka isgahjujschi numurā peeminejam, tad tabi bija Bismarka dohmas, ka jaunas pahrgrohhsfchanas likumi leeta nebuhtu fahkamas un schihs dohmas, ka jaw minejam,

ministerija pēcēhmuſe ſpreesdama, ka jauni likumi ſchim brihſham nebūtu iſlaſchami. Brihwprahṭigē ar ministerijas ſpreedumu ne-efoht pilnā meerā, wiñi nodohmajuschi pē waldibas pēprafht, waj ſchahda jaunu likumu ne-iſlaſchana tamdeht noſpreesta, lai iſlaſtōhs brihwprahṭigōhs likumus waretu ſipraki nodibinah, jeb waj tamdeht, lai jauni brihwprahṭigē likumi netikti iſlaſti. Ministerija pē brihwprahṭigēem atra- dihs daſchu pretoschanohs. Lai gan noſpreestis, ka jauni likumi netiks iſlaſti, tatſchu kahda pahrgrohſſchana likumu no- faziņumōs gaidama, prohti Biſmarks nodohmajis preefchā tīt preefchlikumu pah ſodohſchanahm, kas par alu un ta- batu makſajamas. Kā dīrd, tad Biſmarks gribohi ſchihs no- dohſchanas pa-augſtinaht jeb pawairoht. Teek ari runahts, la divi ministri drīhiumā atlahpchotees, bet ſchim brihſham wehl newar iſtī ſinah, waj ſchahdas runas pēpildisees.

Tik dauds pahr walſis eelſchigu buhſchanu fazijuschi pa- ſtatismees ari us Wahzijas ahrigu politiku. Wahzija ar Ita- liju tura ſarumas, kas buhtu wiñahm abahm (prohti Wah- zijai un Italijai) darams, ja Franzija, no garidnekeem ri- dita un fatrozinata, fahktu uſbrukt. Buhtu no eewehrojama ſvara, ja Wahzija ar Italiju uſ ſcho buhſchanu ſhmedanohs no- lihgumu noſlehgut. Neween pret Franziju, bet ari pret Austriju buhtu ſchis nolihgums ſpehſā, ja Austrija nodohmatu ko pret Wahziju un tā tad ari pret Kreewiju dariht. Ka ſchahds nolihgums war drīhs tīt noſlehguts, pahr to nebūtu dauds ko brihnitees, jo pa Bruhſchu-Franthu ſorū pafahweja ari nolihgums ſtarv Bruhſiju un Italiju. — Beigās wehl ja- peemin, ka tulſes-nolihgums ſtarv Wahziju un Austriju nau- beigts un deesin waj ari drīhs beigfees, jo pē nolihgſchanas leela dohmu ſtarpiba raduſehs, tā ka daſchi ſaka, ka mineta no- lihgſchanu buhs iſjaukti un us ſarveenofchanoħs nau ko dohmaht.

No Rōmas. Kā no tureenas teek ſinohts, tad preefch ne-ilga laika kahds wegs klohſteris fagruvis, bet tur eelſchā dīhwiwodami laudis gruhſchanu pē laika pamanijuschi un tā tad ſpehjuſchi iſglahbtees. Papeeſchhu fahkuje augſchas tā- ſcha gruht un tā fagruhdama uſkritufe apakſchas tāhchai un tā tad wiſa ekta lihds pagrabeem fagruwūſe weenā trčupā, tikai ſtipree ſeenas muhxi valikuschi. Kad wehlaki gru- ſchus iſmiekļeja, lai klohſteri bijuſchas mantas waretu ſadabuht, tad ari atrada weenu lahti ar papihra-naudu, var kahdeem 2500 rubtu, pehz muhxi naudas rehkinajoh.

No Spanijas. Preefch kahda laika ahrſemes awiſes ſi- noja, kad Spanija nemeerneeki raduſchees, kas Spanijas lehnitu grubejuſchi no trohna nogahſt; ſagad atmahuſchas ſinās, ka ſchahdu nemeerneeki ſtaſtis efoht lohti mass, tā ka waldibai par ſchahdu nemeeribū nelahdas ruhpes newaroht buht. Kahdu pahrdefmit nemeerneekus efoht apzeetimajuschi un ar to ir wiſi nemeeri beigti un tā tad Spanija vilnigi pē meera. Sinams kas Spanijas buhſchanu paſiſt, tas ari ſinahs, ka nemeeri war latrā brihdi iſzeltees, ja tikai iſdewigs brihdis un eemeſlis preefch tam rohdahs, bet ſagad kahda brihſha jeb eemeſla nau.

No Amerikas. Štarv Wahzijas walſibū un Nikaraguas walſii ir ſadurſchanahs raduſehs zaur kahdu noschelholojamu notikumu. Tas bijis tā: Wahzijas konsulis Eisenſtūks Ni- karaguā iſprezīnaja ſawu pameitu kahdam tureenas pilsfeh- neekam, wahrdā Leal. Pehz kahda laika jaun-appregeta Le- ala gaſpascha aſtahja ſawu laulata drauga mahju un pē garidneku teefas eesneeda luhgſchanu, lai wiñu no wiñra

atſchlikoht, tapehz ka tas ar wiñu ſlikti apejotees. Garid- neku teefas noſpreeda, lai Leala gaſpascha, ſamehr ta leeta tiſſchoht iſmekleta, pē ſawu patehwa, mineta Wahzijas konsula Eisenſtūks, palekoht. Tā tas ari notika; bet Leals, wiñas laulahs draugs, ar to nebija ar meeru, wiñſch nodohmajā ſawu ſeeuwu ar waru atpakał dabuht. Šawu nodohmu wiñſch tā iſdarija: wiñſch ſewi iſluhdsahs kahduſ ſaldatus un lihds ar teem pānehma wehl kahduſ draugus lihds un paflehpees gaſdija, lihds konsulis Eisenſtūks, kas ar ſawu familiu bija us weesibahm iſgabjis, mahjas nahkſchoht. Kad nu konsulis ar ſaweejēem, kuru ſtarpā, kā prohtams, ari Leala gaſpascha atradahs, us mahjahm dewahs, tad Leals ar ſaweeem ſalda- teem un draugeem teem uſbruka, konsuli paſchu noſita, wiñbrahli ſtipri eewanjoja un pat ſeeveeſchus ſakahwa. Konsula familijas lohzekei ſika kā ſlepkawaſ ſebi laupitaji pa pilsfehtas celahm westi un no poližejas ar rupjibahm ſaremti. Var tāhdu pahreſtibū wiñi ſuhdjeja teefahm, bet teefos ſuhdſibū nepeecchma un raudſija wiſadi no tam atrantees, ſuhdſetajus no weena teefneſcha pē ohtra teefneſcha raididamas. Kad nu ſuhdſetaji us tāhdu wiñi nekahdu ſaiſnibu nedabuht, tad wiñi greeſahs pē Wahzijas walſibas, no taħs ſaiſnibu iſ- luhgdomes, jo Wahzija tā waj tā jaw newareja to leetu at- ſtaht ne-iſmekletu, wiñai tatſchu wiſu maſak bija ja-aiftahw ſaws nonahwetais konsulis. Šabedrotahs brihwmalſis gri- beja buht par iſlihdsinataju ſtarv Wahziju un Nikaraguū, bet tas ne-iſdewahs. Nu laikam Wahzijei buhs jakerahs pē zi- teem lihdskeem, lai waretu pē ſawas ſaiſnibas naht.

Wolejas wehſtules par pilsfehtas leetahm.

I.

Seenijams Daugawneela ſungs! Nupat ar ſeelu uſmanibū laſju kahdu Wahzju amīſe „Zeitung für Stadt un Land“ nodru- ſatu rakſtu, kas leelakai dālai ſhmejahs us Latweeſcheem, ſad pastineels eenahza un Juhsu wehſtuli man nodewa. Taħs ſee- tas, par ſurahm Juhs mani waizajeet un iſſkaidrofchānu pra- feet, ſaiſnibu ſakoh, ari manu wehribu us ſewi nowehruſchias. Tadeht Jums labvraht waijadsigu atbildi un iſſkaidrofchānu dohdu. Tik Juhs, to par ſaunu neenmt, ka ſawu atbildi no- drukaju „Mahjas weefi“ un tā neween preefch Jums weeneem paſcheem, bet preefch dauds tuhſtoſcheem zilwekeem rakſtu. Jo ſo Juhs wehlejatees ſinah, tas derehs ari dauds ziteem tautas brahleem. Tadeht Juhs ſarsti preefch Latweeſchu tautas pu- ſtoſch ſirdi paſlihdams, es zeru us Juhsu peedohſchanu.

Ir gan ſaiſniba, ka Wahzeeschi un ſchēeenes Wahzju laikraſtii dauds ruhpejahs un rakſta par jauneem pilsfehtas likumeem un pilsfehtas waldiſchanu. Wiſus us ſho leetu ſhmejofchus rakſlus war eedaliht diwās ſchirkās. Weeni rakſti nodarbojabs ar darba lauka un waras aplohka norohbeschoſchanu ſtarv wezahs pils- fehtas rahtes un jaunahs pilsfehtas waldiſchanas, pē ſam ir manams, ka awiſes vſhrahſ jo labakus un treknalus laukus pefchikt wezai rahtei. Kai gan newgram ſmahdeht tāhdu labu ſirdi, kas wezai mahmulinai grib warakl mantas pefchikt, nela- tſchallai jaunessei, tomehr iſtī netizam, ka pehz daſchu Wahzju rakſneelu prahta notiks.

Oħtri rakſti ſhmejahs us Latweeſchu ſtaħwolli jaunajas pils- fehtas waldiſchanas leetā. Gan nekad wehl Wahzju laikraſtii nebuhs til dauds eewehrojuschi Latweeſchu tautu, nekad til uſ- manig iſ to kluſſijschees, ka Latweeſchu runa un rakſta, ka ta- gad. Ari waloda, kuru Wahzju amīſe rakſta, pawiſam ziadi ſlan, neka ta bija, ſad wiñas ſenaki par Latweeſchu ſenſchanahm rakſtija. Nekur tagad ne-atradifam wahrdus, ka „Jaun-Latwee- ſchi“, „trakti“, „tautibas ſchwindels“, „ſlabdiga agitazija.“ Bet wiñur eewehrofim leelalu nopeetnibu, mehrenibu un pretineela zeenifſchanu. Tadeht ari no Wahzju laikraſtēem par Latweeſcheem iſſazitas dohmas ir preefch mums lohti eewehrojamas. Juhsu

Inhgunu, par Wahyu awisihu spreedumeem Tums lo siroht, lab-prakt tadehk ispiildu.

Awise „Rig. Zeitg.“ usteiz Latweeschu laitralstu kastu gahda-schanu, kai leela spēziga data pilssehtas eemichtneetu (Latweesch) peedalitohs pee jaunahs pilssehtas waldischanas un preesch pils-sehtas labuma sahltu just. Wini strahdajoh tilsnigt jauno pils-sehtas likumu garā, tad usrahdoht Latweescheem likumus, kas waretu zeltees no atrauschanahs no wehleschanahm. Ari newa-roht leegt, ka beedroschanahs pehz tautibahm desgan tuwu wi-seem gufoht un ka tauteeschu pullā wiſehtali war panahlt ween-prahftib. Tomehr „Rig. Zeitg.“ tam pretojabs, ka pee wehle-schanahm landidatu tautibu eewehro un wehleschanas komitejas faslahjabs us tautibas pamata. Wina spreesch tā: Par nahfa-meem pilssehtas weetneelem jeb runas wihireem buhtu til tahdi wihi zekami, kas isschikrabs no ziteem zaure uszibū, uszilbū, deribū, praschanu, kas, ihfi faloh, eemantojis un pelni pilsseht-neelu uszibū. Ja nu wehletajī schirkrohs pehz tautibahm, tad wini skatitohs wairak us landidata tautibu, nesa us to, waj wiſch-derigs preesch usziana amata. Ari wiſas leetas tisku turpmali-dohmē apspreestas no tautibas stahwolka. Baur to zeltohs fikkel-schanahs pilssehtas waldischanā un fakars un weeniba gan pa-stahwetu starp daschadahm tautibahm un wini aissstahwetajeem, bet ne starp pilssehtas waldischanas un wiſeem eemichtneeleem. Baur to wiſs tas labums, lo jaunee pilssehtas likumi apsohla, suslu. Tadehk zil wehlejams ari buhtu, ka wiſas tautibas buhtu aissstahwetas jaunā pilssehtas waldischanā, tomehr us tautibas pamata dibinatas wehleschanas komitejas buhtu til slahdigas, jo tas, kas pilssehtas dohmē pee tautibu starpibas waretu mee-rigi kohpā strahdah, paliku ahrpuss dohmes par tautibas strihdeem.

La rafsta Wahzu awise "Riga sche Zeitung." Par awises Zeitung für Stadt un Land spreedumeem Jums sirosch nähloschā wehstüle.

Lahū zeribā us nahloscheem laikeem Juhs sveizina
Juhs

B. S.

Laura firs:apfina.

Kahdā pilsfēhiā dīshwoja jauns t'schalīs mahlderis, ar flaitu
gībmi un flaitu augumu. Vina wezati bija miruschi un ta-
pež tas dīshwoja jaw no behrnibas gadeem fawa tehwa-brahka
mahjā.

Wesajam Wilim, ta tehwabrahli fauza, hija weens weenigs
hebrns, meiting ar wahru Gertrude. Gertrude hija jauna.

ſtaifa, ſeededama meitene, wina miheleja jauno mahideri un
ſwehreja tam muhſchigu miheleſibū un uſtizibū.

Bet waj ari mahlderis Kahrlis wiinu mihleja? Ja, wiinsjö mihleja wiinu toreis pateest; wiinsjö mihleja wiinu lihds nahwei.

Abi jauneksti tureja faru mihleitibū ūlepeni preeesch Gertrudes
tehwa. Ūlepeni usbahsa Kahrlis wiinai deribas gredseni vi wi-
nas maseem pirkstineem — to gredseni, kuru weenreis wiinai
mahtes bija nesuſi, un tas bija Kahrlim ūwehts mantojums no
mahtes, kuru tas nesad nebija redsejis, jo ta wiinai dsembedama
bija miruſi. Gredsenis bija tschuhffas wihsē taiſhts, kura aſſi-
muſe tureja — muhſchibas nosibmeschana.

Muhschigi taws! ta stanje mihledamohs swehrestiba; muhschigi taws! Laimē un nelaimē, preefōs un behdās, un weeniegnahwe war muhs schikrt. Waj war nahwe muhs schikrt? Ne, ari ta to newar! No sapa es pee tewim, Gertrude, atpalat greestohs. Mana dwehsele pehz manas nahwes pee tewim atpalat greestohs. Un tu, lad tu man papreelfchu mirtu, aussis semes Nehypis tewi nemaretu fewi paturehi, tu greestohs pee manim atpalat un mani ar tawahm mihtahm iohzinahm apalampu.

Bertrude agtinas us debesim zehluß atbildeja, la mirufah
nekad atpalat negreeschotces, het gan tahu dwehseles, las ne-
laika miruschi.

Wesels gads ir pagājis; Gertrude ir weena pate. Kahlis ir tākuma aizsējījs. Gertrude ir behdiga; arī Wilis to manā un dohma la Gertrudes behdas no tā nālī, ka Kahlis, viņas jaunibas draugs, nav mājā.

Nedetas un mehneishi pa-eet.

Kahrlis rastla no eesahkuma beeshti, tad reschati un pehdigi nemas waars.

Bil dauds reises Gertrude wina aibildinaja. Bil dauds reises wina issamisejahs, tikai lai atkal waretu zerehi!
Behdigi wina pavifam issamisejahs, jo kahds bagats prezis neeks gadisjahs, kuram winas rohku tehws bes kahdas lohmischach nabs apfohlja. Kahdas bija noliktais uz 15. Junti. Wehl war Kahrlis wina rassilti, wehl war wina tam atbildeht, wehl war Kahrlis pahrahnkt un wiseem var spīhti ar wina kaweenotees. Deenas un nedekas aistel; Kahrlis nerastia un ait nenhakl. 14ta Junija deena ir flakt, pehdigo reis Gertrude prasa pasle pehj wehstules un pehdigo reis tai atbild: „Preefsch jums nefas nai atnabris!“

Ribtu fat ja-eet bee altarg.

Nabaga Gertrude! Tawa miholesiba ir ne-isscheshchama! Tu
mihle uñizigi, tu mihle pastahmigi! Bet as, tawas juschanas
ir westigä! Noscheljogama Gertrude!

Wina steidsahs zaue pilsfetku us to tilku, kur ta baudreis ar Kahrli jaufos wakards stahwejusi. Winaat wisi laimes brihschi, te ta baudijus, garā parahdahs. Wina atminahs, ta Kahrkam muhschigu mihlestibū un uſtizibū swehrejusi, un loi to waretu ispildiht, tai dohmas pa galvu maifahs. Nahwes isbailes — zibliefchanahs ar sevi — Deewa lubgschana — weens aju mirslis un Gertrude ir aussids ubdens wirks pasudusi.

Kahrlis gresschahs atpokat us tehwiju; winsch ir wehstuli no Gertrudes dabujis, bet mihlestiba us winu tam ir isdfisstu. Kahda jauna dahma, to tas sweschumā mahlejis, to apbhurū un Gertrude ir aismirsta. Kad tai bagats prezjeneels, labi! Lat wina prezjebabs, labaki vreetsch manis un labaki vreetsch winas.

Kahrlam wifa mihleschahm bis us feewischkahm ijdififuff. Waj nebjia winam wina mahfsa? Ro tam wairak wajadsje? Ta dohmadams gribaja winsch tskai pebz Gertrudes labshahm pahnahst mahfsas.

15ta Jun̄i, agri no rihta eenahža tas džimtenes píleſehdā. Wina zetſč gahja pat ſlaſto tiltu. Rihts ir jaufs, un prezigu dſeefmian ſwipedams dohdahs Kahrliſ us lahda drauga mahju. Bei las tad tur upes malā? Trihs jweineeli tur faut fo nef! Wini noleek ſanu noſtu us beaka, un fluſam farunajahs. Kahrliſ tohy ſiaſahrigs un eet pee ſweineeleem, kuri wičam ſtaſta, ta preeffſch lahdeem azumirkleem atraduſchi jounas. Iobti ſta-

stas meitenes lihki uhdens. Winsch eet un alseds lihka gihmi — ko serauga?

To gibni, kufch wina jaunibas fapnōs fmaidijis; to gibni, los tehwabrahta mahjas saule bija; Gertrudes, sawas larsti mihlethas gihmi!

Wirsch to llufam apluhko. Tur gut meerā winsa staistabs rohtas us sneega valtahm kruhtim falistas un labas rohkas masā pukkina ir tas gredens, to tas Gertrudei dahnajis!

Lai wijs paleek. Kahlis ir prahneeks un mahlslineeks un tahos buhdams winsch nedrihsit behdatees. Lehni tas nogreeschahs no ta lihka, kuru tas weenreis larsti mihlejis un dohvahs prohjam.

Mehnesis apspihd basnizas tohni, un wina fkaistumu apbrihno Kahlis, kas wehlu no draugeem mahja dohdbahs.

Sawadas jushanas wina firdi sagrahba, basnizas tohniw winsam islitahs ta leels pirkis, kas us debesim rahdihams fazitum: „Tur augscham dshwo taisns Sohgis, kas bahrgi sohda katu retaisnibu, katu leekulibu.“ Kahlis satruhkahs, eedohmadams, la ari winsch eshoft leekulis, eshoft noseedneeks, kura deht Gertrude few galu nobarijuse. Waj preefsch winsa ari nenahls ta sohda deena? Smehti drebuki winam pahreis pa lauseem, tumsa apslahj wina prahu — te winsch fajuhi, la diwi rohlas wina no pakatas aplampi un prohjam well. „Ta it Gertrude!“ Kahlis issauz, pahrbijees. „Ja, es efmu Gertrude,“ atbild dohbjia hals, „nahz man lihdi!“ Prabta apjuzis Kahlis atrakatahs no aplampchanas un fcreen us preefschu. Stredams winsch dshwo no pakatas fajuzam: „Kahlri pagaidi!“ Sche wahrdi wina pawisam fajauza. Sawā apjuhchanā winsch dohmaja, la Gertrude wina aijinoht pee fewis wehfa kapa un shihs dohmas wina dsen, lidds winsch us tiltu usfkreij un upē eele, tur tapat la Gerteude sawu dshwibu beidsa.

Neds spohls neds Gertrude, bet wina fauna firds-apstna bija wina prahu aptumschojuse un nahwē dshnuse. Wehlak ta ta leeta isskaidrojahs: Kahds no Kahlra draugeem us mahjahm eedams bija minu dohmās nogrimuschi pe basnizas stahwam eeraudsijis. Tas, gribedams johkotees, peetezhahs winam kusu slah un to no pakatas apkampa. Gertrudes wahrdi no stahla dsirejts, johku deht atbildeja, la eshoft Gertrude un scho aijinoht pee fewis us mahjahm, nesthadams, kahda fakara Kahlism ar Gertrudi. Winsam par brihnumu Kahlis israhwahs un strehja ta duls us preefschu, lai gan winsch fajza, lai pagaidoht.

K. Maifherneeks.

Mescha ahbelite.

Sehns redseja sawu tehwu mescha ahbeliti stahdam. „Ko tu wodohmajis,“ sehns prafija, „ar to schuburainu zelmu dariht? Es winam teesham scho ne-atwehletu aijement ruhmi!“ Bet tehwos atbildeja: „Mans behrens, neteesa par agru! Waj tad tu scho lohjina poshsti, ta tu wina nosauz par schuburainu neeku?“ „Posh?“ sehns teiza; „to jaw war redsejt, kas winsch ic!“ „Ja, wina abrigu isskoti,“ runaja tehwos, „gan tu redsi, bet ne to, kas tam eefschā gut paslehpits. Redsi, schis neeka lohjinsch war par angstu, fmulu kohku palist. Bahri gadōs winsch war seedus un anglus nest. Tagad winsch to wehl ne-eespehi. Jo wehl lohjina gut newaredami un paslehpiti tas spehls, zaur to winsch scho eezpehi.“

Pehz kahda laizina Wilis eeraudsija sawu tehwu atkal pee ta lohjina. Winsch tam blakam eesprauda meetu un pefehja to pee ta. „Kapehz tu to dari?“ sehns prafija, „tu winam atnem fwabadihu.“ Tehwos atbildeja: „Lai wehjisch wina nesadausa ieb gar semi nepagahsch, un lai winsch flails un taisnis usaugtu!“ Lad nogreesa tehwos labu teefu faru no ta lohjina, patafija to semi wisaplahrt iridenu un apstahdiya ar ehrschteem, lai lohpi nepee-eetu. „Redsi,“ tehwos runaja, „man tas lohjinsch mihtsch wina paslehpita dshwes spehla deht, kas tanī gut. Tadeht es wina lohpi, lai tanī tas paslehpitas spehls augtu un isdohtohs.“

Nahloscha pawafara eesahkuma tehwos aisheda sehnu pee lohjina. Winsch bija faru no zitas ahbeles nogreesis. Tagad winsch paneomis sawu nast, greeja spehjig, ta ta lohjina frohni semē noteita. „Waj,“ sehns eesauzahs fabijees, „nu ir wijs puh-

lisch par welti! Bet tehwos pafmehjees uspohtaja to atnests sariu us lohjina zelma un wijs ruhpigi apfehja. Lad winsch fazija: „Redsi, buhlu tas lohjinsch valjis meschā, tad winsch fehlihs un grubulains, ta tis nu winam ta ruhme bija, buhlu usaudis un nelad ehdamus anglus neriss. Bet es wina augschanu un wina eefschiqu spehlu esmu wadijis. Virms pawafars wehl pilniga spehla atspihd, es lohjinam dewis to labako, lai winsch us ta atspieetu sawu plaukdamu spehlu un us preefschu mihtligus seedus un anglus nestu.“

Drihs nu lohjinsch isplahitja sawus sarus un bija luste to re-dsejt. Jo winsch nesa pumpuras un seedus, un rudenst noleezahs jari ar daudi seltseltaineem fakaneem ahboleem. „Ko tu nu dohma?“ tehwos sehnu waizaja. „Ja,“ atbildeja schis preezadamees, „winsch ir mihtigs un vatezigs lohjinsch tapis!“ „Redsi,“ tehwos teiza taahlaku, „ta winsch tew tohs pilnus sarus preti steep! Nu, es wina, Wili, tew aischinkoju, no schi brihscha winsch nu tew peederehs, jo winsch sawu meheli atsneedjis!“

J. R-n.

Sacuna pee Daugawmalas.

Pehteris. Babdeen, Tschaustit! Nu mehs ilgi ne-esam tikuschies un farunajusches. — Sali man, tur tad nu pa scho laiku bisis, to tu est dshrejts, redsejts un peedsthwojis?

Tschaustis. Paldees, paldees par laipaigu apsweizinaschanu un apjautaschanu! Bet palehnam un ne tis ahtri! — Silts nah ar sildischanu, labz ar gaidischanu. Naw mana waina, na mehs tis ilgi neesam tikuschies, bet muhsu nahburga „Mahjas weesa“, jo tas lahdas pahra reisbas bija lailam aigulees jeb labi sadusmojees un tewi atlahjis bes finas.

Pehteris. Lai nu paleek, kas bijis, stahsti man taahlaku to no jauna.

Tschaustis. Tu gan wehl atminees, la mans wezais rada brablis, onkulis Mikus dshwo ne tahtu no Daugawas, tadeht man schoreis par teem nowadeem wairak buhs to sinoh. Wis-pirmai schi behdiga wehfts: Mans mihtais, dahrgais onkulis Mikus tika nofweests no pagasta wezaka amata.

Peht. Kadeht ta?

Tsch. „Tee dehki, tee dehki, pa teem brauz us esti.“

Peht. Stahsti tal skaidraki! Kas tee tahti par dehleem.

Tsch. Redsi! Tur pehrnajā gadā buhweja jaunu pagasta fokolu, tur notika julkhana ar dehleem un tas bija tas eemeslis.

Peht. Waj wehl to jauna fini?

Tsch. Tagad man tem jastabsta par projekti funa deht. Maisis Janzis bija eesweedis nahburga Krantscham, kas sehtmalā meerigt bija guleits, ar aknini par kahju, ta tas kahdas deenas faklijoja. Nahburgs eesuhdseja scho leetu pee pagasta teefas, ta scho leetu ihmefleja, atrada Janzi par wainigu un nospreeda tam doht schagarus, tadeht ta nedrihsit mohjih un dausjih beswainigus kustoxus un Deewa radijumus posaulē.

Peht. Tas pareisi, tas pa reisi, tabdus nerahmus waijaga pahrmahjih! — Tur gan, ta man leekahs, laikam dshwo brihnum taisni un labi laudis?

Tsch. „Meragi vihru pee zepures“ un „wakars rahda kahda deena bijusi.“ — Luh!, tur nupat atgadijess dauds swarigals notiums, kas man pat johzigam zilwelam eet gandrihs pee firds.

Peht. Kas tad?

Tsch. Tur nosweeduschi foklotaju no amata, kas zitadi tree-nis vihrs, bet bija eedrohshinajees aissahweht weenu atraitni pret winsas usmähjeseem.

Peht. Waj tas war teefu buht?!

Tsch. Ta ir brahl!, bet to tad lai dara! Tam vihram nee-teek pefschikta funa taisniba.

Peht. Gribetu sinahi, ta tad fajz scho behduli?

Tsch. Lai nu paleek wahrs kuh palidams; tas wed dauds-reis kibele. To es tew waru apleezinah, ta tas ir vihrs sawā amata un kahrtā, var lo neweenam ne puschiylehstu wahrdi naw lo fazib; finams winsch tahdus naw la needra tufness, lo wehjisch schurp un turp schauba.

— Scha raksta turpinajumu skateeess peelikumā.

Saviem ziemjameem andeles-heebleem daru zaur
scho finamu, ka esmu Leel-Straupe Brafschalohgā

fehlu

linn-andeles weetū

atwehris, tadeht iuhdsu, to man ihds schim jchlin-
kotu ijjizibū ari manam valigam, — lures manā
weetū tur ir, — parahdiht, augstakohs zemas mafakt
apfohlīvams.

Mas-Straupe, Oktoberi 1877.

N. Grosswald.

Wisslabalohs

superfossatus

pahrdohd lehti leelumā un masumā

Albert Preßher,

Velgawas Ahr-Riga leela-eela Nr. 4.

dischleru-, zimmermanu- un furpneeku-rihkus

peedahwa par wisslektahm zenahm

G. Schönsfeldt'a
tehrauda- un ahuu-preju magashnē leela Sinder-
eela Nr. 15.

A. Thiel

Limbashdōs.
Daru finamu, ka esmu fawu
damsa-wilnas-fahrishanu
paleelnojis un vairak maschinu regahdajis, ta-
deht wareschū faktam pehz wisslektahnas darbu ijjildiht.
Pee manim war dabuht nekabestu un iksabestu
wilnu pirk, no 35 kap. mahz, ihds 1 rubl, ta ari
manā fabrika taifius nūtus wilnes fabbaras no
wifadahm sorteht.

Algus- un saglu-drohshus

naudas-ffapjus

pahrdohd un pastelleschanas pehz welle-
schchanahs isplida par ihstī lehtahm zenahm

E. H. Reuss,

atsleghu-kaleju meisters

leela Alessander-eela Nr. 94.

Bohdes pahrzelschana.

Saviem zeen. andeles-drageem zaur fāo sirojam,
ta fawu

a h d u - b o h d i

esam no Wehver-eelas Nr. 13 tagad pahrzelschana
turpat Wehver-eela Nr. 12, eepreti muhsu ihds
sājinigai bohdei.

Ar zeenishanu

Julius Prüssert u. beedr.

Bolsoms pret plauslahm un matu ijskrishanu.

Schis sables, kas nefahdu skahdi nedora un lo-
jiti dakteri ijsmelsjejshu un par labahn atreduschi,
padara, ta plauftas wairz nerobnahs un ta matt ne-
istriht. Ari tur, kur pehz galwas - issituna plikas
weetas bijuscas, attal no jauna matt ang, Iad schis
sables ilgatu laitu bruhke. Tas ir dabujains' pee

A. D. Verbigly.

Kungu-eela № 10, weenu trepi augst.

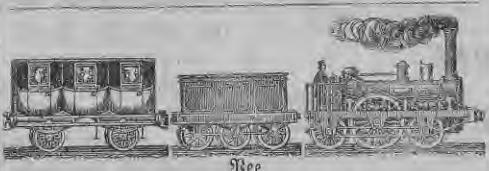
Batlaban ir rafsdōs eespeesta un dabujama matā
grahmatu- un bilshu-spectatorā, ta ari wifās Wib-
un Kuremeds grahamatu tīgotavās skahda jauna
grahmata:

Wadons ortografijsas mahzibā preesch tautas-skolahm. Saastadis Naudites Mathbs.

Scho grahamatu, kuri ir vienna johns finā Lat-
weeschū valodā, cedrofahnguohs skolotajem un cewoh-
schana eetelt, jo viina wada ortografijsas mahzibā
no burtschanas esfahloht praktissli pa cewehrojameem
likumeem, kuri ir lekijās ijsrahoati, ihds stahitru
un dīesmu dītereefahsi, zam lo skolotajī warehs
buht atfahabinati, no dītereefahsi weela fababuhs-
nas un falahrojchans.

Apgahdatajs:

C. Tieslack's,
grahmatu- un bilshu-spectoris Velgawa.

Pee

Stukman muishas dsesszeta stanzijsas un Plawin-frohga esam turpat dibinajuschi

preesch linn, sehlu un labibas uspreshanas
lohpā ar Riga leelo kantori un daram fawem an-
deles-drageem finamu, ta linnus taisni, labibu zeit
Rigu pafst us ahfsemeem hufitdam, eespehjan
mahzah leelashs zemas, ta ka mums naudas pa-
pilnam un labakee ahfseme kantori astal muhsu
pizzei.

C. Saffit un beedris, Smilene.

Ratischi muishā, Rownas gubernā us
Kurtemes rohbehahm, peederiga grahsam
Tihsenhausenam, ihds isdohdamas no Dzirzeem,
23. April 1878

dīhiwojamas ekas

ihds ar dahreem us semi preeschamateeleem, muhi-
neeseeme un zimmermaneeem, un proht: Ratischi mee-
sinā Gmājas ar faktu-dahreem un ihds 3 pubram. Se-
mes pre faktas mahzā un lohpā-muhsā. Wifāt-
dvor pee frohga un Pojedubovkas dīrenawahm 4
mahzā ar faktu-dahreem un semi ihds 3 puhr-
weetahm pee faktas mahzā.

Dītahschigs muhra frohgs ar stebeli un
ihpashahm lohla mahzahm preesch dīchreenu pah-
rofesschana, ar leelu velvelu pagrabu un ihpashu
wihnu-pagrabu, kas atrohahs pee tregas platschā
Nalischta meestīnā, Rownas gubernā, Novoaleksan-
driovfas aprīlī, teek no 1. mēneša Janvara 1878. gada
isrentchts. Skahatas notaischanas Raltschī
muhsas pahrvaldibā pee
grahsa Tiesenhausenā.

Cihrinmuischā,

7 werstes no Riga, teek īeme tāhdeem, kas us dīshwi
nometabs, leelokās un masakās gabalos

isrenteta.

Stomereenes muhsā,

Waskas kreis un Gulbenes draudse teek fainmeel
mahzā lihds ar semi — ar labem nolihgumeem pah-
rofesschana — Skahatas finas un pahrofesschana nolihgu-
mus war dabuht esfahsti pee Stomereenes muhsā
waldibās.

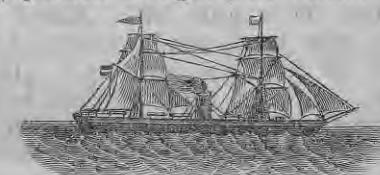
Amerikaneeshu

Spihdoscha-stehrkele

nupar ir atmahluse un dabujama pee
Wilum Wetterich, pee Pehtera basn.

Englischi

auschamu deegu pak-fambaris

„pee fugi,”

Riga, pee Sinder-eelas wahrteem Nr. 29,

S. K. Pobegalow un dehla,

peedahwa auschamus deegus wijsos nomuods un wi-
fādās pehroves par wisslektako zenu un wisslabato
englischi fort. Turpat ir ari dabujanti wifadi ar
delli un drebbes, spalwes, duhnas,
eku-pehroves, wadmalas un t. pr.

us durwim redsamis fugis Nr. 29.

! S i n a !

Jamus mohdes, jeb Amerikas ekas jeb petroleumā

ehdeena wahramee traufi

ar 1, 2, 3, 4 und 5 uguns leefmagam, kohti geldigi un slavejami preesch jaunahm
un masahm fainmeezibahm, jo skahdōs traufdōs neween uhdens preesch lafesjas un
tehjas uswahram, bet aridjan kartupeki, supa un ikweena hariba ihā laika isval-
rama; aridjan zepeschī par tī lehtu tehriku jeb mafsu iszepjami, ta skahdu darbu
ar mafkas dedstnashanu muhscham newar isdarīht, — ir pilna krabjumā atrob-
nami un teek par mehrenu zenu pahrdohti tāi

weenteesiga, wisu-wezakā un grunitgā

J.

Redlich

Englischi

magashnē

Pusdeena us kehuineesara.

(States Nr 40. Beigums.)

"Sche ir wiss," fazija kahds no zelineekeem, kahds hanjet, "wareni brihnischki un drohfschi, tik tas zilwels ir tahds pat, ka wisur." — "Nekà, atbildeja kahds Schweizeets; ir zilweli muhsu Alspukalndis ir tahdi pat ka daba. Kaut gan weenadà augumà, tomehr siiprasti, isturigaki un it ihpsachi fidigaki un drohfschaki, neka zitut fur. Gans, mehne cheem angstu us fawu weentuligu kahnplawnu dshwoadams, bailes nepasibst. Ta deenà staiga winsch drohfschajahm maldidamahm losohm pahr tahm fchaurakajahm klinim pakat, fur winn us wiham pufchm ne-ismehrojami besdibeni draude apriht, jeb salrahi, par dshlumeem karadomees, no klintseenu aisham fawu masumu fene; bet naktsoikà, winam us fausa lapuidsema gulofcham, usmohdina wian dris lauhnu rihbeeni, gon atkal pehrkona sprehreini, kas kahds zitadakt plohfahs, neka juhsu kloijumds un weenlihdfigos laukds. Un nu wehl pawisam Alpu medineeks! Tas til bailes pasibst no wahrd, winsch breesmas mihl un winas fahrigaki usmelle, ne ka kaijumneki ehtrumu ismeklejaks. Ka winam wiifspakais aufsums un wiſnegehligakais laiks ja-istur, ka winam daudfreis jounrahm naaktim apalsch kaija debefs us stahwahm klinthm ja-isschahwahs, to es nemas negribu peemineht! Bet zik daudfreis naw winam, ka winsch weenu weenigu gemsi pa fchahweenam grib dabuht, us tahm fchaurakajahm tekahm japeeleen, fur weenà pufse stahwa klints ka muhris uslahpj, ohtrà pufse besdibens alverahs. Zik reis nau winam pa tahdeem zeleem gari strehki us rohkahm un fahjahm ja-islohscha, lai til fawu medijumu rohlas dabuhtu. Un nu, ar 60 jeb 70 mahrzineem smagu nosfu us muguras, bes tam wehl flinti, taſču un zitas leetas, winam pa stahwahm gludenahm tekahm ar wehl leelakahm breesmahm janokahpj, un kad nu winsch besdoht drohfschi ar wiſu drohfschibä notizis, ir vahri ohrtu wina pulsina alga; makfa, ko winsch us zitadu wiſsi bes breesmahm un ar masaku pulsini buhlu worejis nopolniht. Bet tahs breesmas ir, kas winu lobina; winsch fawu pelau apfmahdetu, kad winam ta us tahdu wiſsi nebuhtu japelna. Winsch sin, ka wina dshwiba aif weena mata karajahs; winsch sin, ka daudfreis tas trenktais lohps, kad winsch ne fur isbehgt newar, ar leelaku waru fawam wajatajam wiſu gahschahs un besdibena eestum; winsch sin, ka neweens gads bes tahdahm nelaimehm, bes breesmagahm un negantahm nelaimehm nepoet; un tas wiſs tatschu wina gribu nenowehfina. Ta tad tas it skaidri, ka fchi leela un gohdibas pilna daba us filwika ari ko paspehj, tam tahdu pat prahtararu uspeesdoma, kahds winas paschai radibai peemehrohts." —

"Sinams," atteiza kahds firdigs dabasisdibinatojs, "fur breesmas parasta leeta, tur ari fajehga un mudra apferschanahs. Jour Seemelameriku zelodams es wiſos nahjis, fur us ne-ismehrojameem strehkeem reti iskafinati eedfihm otaji neweennatti no wilku, lahtschu un zitu plehñigu swerhu apmekleschanahm nebija drohfschi. Todehls wini arweenu fawu buhdu preefschä uguni ustureja, un ix tas arweenu nepalihdseja, isfalluschohs weefus natureht. Bet ari netizani, ar lahdu firidibu winu widu cedfihwotoji fawus eenaidneekus apkaro, un tapat ka juhsu gemlu medineeki, masas petnas labad par fawu dshwibiu neko neistaifa.

Weenreis aiftiku," teiza wiſch tabla, "us manahm botaniska staiga fchanahm Silajos kahds pret wakaru kahda weentuliga mahja, naktsohrteli preefsch fewim islhugtees. Weefu mihibiha peemahjo pee scheem weentulneekeem tapat, ka pee wiſeem kahnlaudihm, un warbuht to teeſu tur wairak, jo resti tas wineem gadahs isdariht. Namà eekahpjoht, bija pirmais, ko eerandiju, waren leela lahtschha ahda, tas til ihpi preefsch tam likahs nodihrata. Nama preefschä feewas nodarbojchs gatu eefahlidamas un muzas eepakadamas, pee kam wiham schiglis weenpadfmit gadus wegs puika it duhfschigi weenvalihdseja. Pee feenahm karajahs siju tihlli un wiſwifadi eroitschi, un pee grefsteem bija preebahs ehratis lidinadamees peekahcts. Mana naktsmahjas luhschana tapa labprahrtgi usnamta. Melnajigais puika man atwehra dshwojamo isstabu, fur tehws lehnkrejla sehedebams mani apfweizinaja vee weena peedohschanoħs luhsdamas, ka pats manim preti newarohi nahst. Es mu tagad daschas deenas inwalihds," teiza wiſch tabla, "bet veenahkamo mans dehls isdarihs, kas zitadi manim kriſtohs. Billi, peewirsini tam fungam lehnkrejhsli pee kamina."

Ihfa laikä biju es fche tilpat ka mahjas. Meitene kahda pasneedsa man tehju, un puika grusdeja maiſes reegeninus pee kamina uguns. Dris mehs ari bijani pilna ranā. Ðe nu es tad isdirdu no mana fainmeeka mutes par wina kibofchanas wainu schahdu stahstu: "Isghajuscho nedet," fazija winsch. "gahju es ar fawu flinti us pihlu medischamu. Mahjas nahkoht — faule stahweja jau pret kahn kantehm — pamani es pahllezzigi leelu lahzi — laukä buhfeet juhs wina ahdu redsejuschi — it labfirdigi man eepreefschä tchaphajam. Mana flinti wehl fchahweens bija, un ka mans mehrkis wiſai pa dauds tahlu nebija, es winu us to lahzi isschahwu. Gas semi gan nogahsahs, bet atkal schigli augfchä usrahpahs, un eesfricha tezineem kahda klintsekrähje, fur gan warbuht winsch arweenu usturejaks. Lihds turenai winam pakat dshrees, bij tagad par wehlu, ir eerotschu man truhka; jo pulsiera un swina man wairak klahi nebija. Bet es dohmoju: Manim tatschu tu ne-isbehgs! Labu mahzibtu tu jau es daubujis un ari riht ir deena. Lahzis ir labi medijums, kad winsch nogalinahts. Neweens wina ahda geldiga, ari wina tauki pee dauds leetahm ir labi — ka tublit manim preefsch eerihweschanas — un wina fchinkli isschahweti branga maitte. Ka fchis medijums jau mans buhs, par to es it drohfschis biju. Es biju pamajis, ka winam asinis tezejuschos un ta tad es wareju zereht, waj nu winsch buhs libds rihtam fawu garu islaidis, jeb tomehr deesgan neſpehjneeks palizis. Zauru to nakti es til dohmoju no fawa lahtschha, un til ka deenina bij auſuji, dewohs es zelâ. Flinti atslahju mahjas, wina man negeldeja; jo melkedams atradu, ka pa wiſu namu ne-weena grandina fchajama pulsiera nebija, un tuwumä ne-weenas weetas naw, fur es kahdu bischki buhlu warejis dabuht. Tai weetä es apbrunojohs ar trihsareem un zirwi. Zirwi es eedewu puiskom nest; jo tas mani nelika meerä, man winsch bija libdi janem, un ihpi falohi, tas ar' it labi, kad tahds puika jau agri ko reds. Mehs dris tanč weetä aiftahm, fur es wokarâ to lahzi biju fchahwes. Weeta bija ar asinim apklahta, un siipras nehdas weda it taiſni us to kraži, kura swerhs bija glahbees. Schi kražze no weenas vufes noleezahs angstu un stahwus, no ohreas pufes siipraki us apak-

ſchu. Oſtiumā ſtarv atpliſhſuſcheem klintſgabaleem un pahrtaradamees kruhneem ruhz meſcha-upite; un jche, drufku uſ augſchu pee ſtahwahs puſes, eraudſiju es apakſch peleka klintſgabala, kaſ ka jumits tahtu iſſpeedahs, manu lahzi, kaſ uſ puñ kruhmös paſtehvees, galwu ka nowihtis uſ ſemi tureja. Billis teiza, ka wiſch fawu testamenti kaſfoht. Iu, atbildeju es, mehs winam paſihdſefim, un es buhſchu tas manti-neeks. Ar jcheem wahrdeem nokahyu es pa to pakalnizu, pahtgahju pahr almineem pahr uhdenei un tuvojohs eenaid-neekam naigi ween. Lahzis it nebuht nekuſtejahs. Es wi-nam jaw til klaht biju, ka es trihſarau wareju iſſteep, wi-nam to nahwesduhreenu doht; bet taſ paſchā azumirksi uſ-ſprahga wiſch gaifā, mani ar abahm kētnahm apkehra, un nowehlahs ta apkehrees iſhō ar manim pa to kalmu taſ ſchnahldamā meſcha upite. Zela wiſch ari brihwā neſtah-weja, bet kohda, kur til ween wareja peetikl, un peefpeeda mani til zeeti pee ſewim, ka es tibri aſrahwohſ. Augſchā Billis blahtwa ka aheprahkā; bet ko taſ paſihdſeja? Lahzis tilpat mas no wiua baidijahs, là no manim, un dſihwiba manim buhtu bijuſi ja-aſidohd, nebuhtu man taſ ſtahts no kahda weza Angleſchu Lehnina prahkā eekritis, juhs gan buhſeet no wiua dſirdejuzchi — kaſ zihkſteſhanā kohdam lauwam duhri riħkli eegrubhdis. Es to paſchū dariju. Ar weenu rohku eebrauzu es tam ſwehram taſkla; un kamehr mehs kohpā pa uhdenei wahlojamees, iſdewahs man, ar oħtru rohku veekuſ-ſha eenaidneeka galwu uhdens apakſchā paſpeest. Taſ paſchā azumirksi nonahza Billis ar fawu zirwi no augſhenes, un eekrahwa lahzim tahtu ſpehreenu pa deniineem, ka ir wi-nam pehdejahs dwafħas atleekas iſſpruka. Tam puiskam ir labi zirteens, "peelika ar eekſchigu preeku var fawa fehma duhſchu klaht. — „Es iſſkatiſhos lohti flikit,” teiza wiſch tahtlač, „taſ ir teefu, un man wehl laba laika waijadſehs, kamehr es no fawahm wahtim fadſiħſchu. Bet taſ wehl naw taſ iſſfliftakais. No augſhenes gahbamees eſmu es manu keeſo guhſchu faſtrambajis: un no ta laika eſmu es neween klibs, bet zeefchu ari pee taħs maſakħas paküſteſcha-nahs taħs leelakahs fahpes. Es to ne-aismirſiſhu, zil geuhti es uſ mahjahm pahrwilkoħs; bet manu nodohmu es taſchū biju faſneedsis, un nebiju flikku kħeerenu dabujis. Diwi wiħri wiua til knapi wareja pahrflapeht. ſwehra wiſch wairak ka tħeħrifimts mahṛzinus, un no abħas juhs warat redseht, ka wiſch naw weens no ſchahdeem laħtſcheem.“

„Tas finams bija brihnischkiga zihksteschana,” fazijs kahds kūpfchis no Ungarijas; bet nohte dara stipru un lausch, kā sakams wahrds teiz, pat dselfi, un še tas bija pret paſcha dſihwibū. Gandrihs us tahu pat mohdi, bet tomehr wehl brihnischkigaki, notikahs pehrngad manā dſimtenē, netahlu no Bistrizes. Seme ir kalmaina, eedſihwotaji nabadfigi; bet parashanas ar brefmahn ir tur netruhſt. Netahlu no pilſehtas zeemā nabadse atraitne dſihwoja; ſchi feewina bija ſlima, un ka nu mahjās it nebuht malkes nebijā, fuhtija wixa ſawus abus ſehnus ar ragawahn kruhmōs. No ſcheem ſhneem nebijā wezakais wehl pilnus diwpadſmit, oħtrais tik astorius gadus wezs. Wineem ar ſawam ragahm baſnizai gaxam eijoht, faka masakais: „Janlu, manim mohdigī ap duhfchu. Manim tā, it tā mums kahda nelaime faſraptu. Ge-eefim papreelſchu baſnizā.” Atbild wezakais: „Eefim! It es iſgahjuſchā nakti tahdus ſawadigus neekus faſapnoju; tik to, ka manim qäns tezejis.” Šawas ragas abrā vee

basnijdurwim atstahdami, tee eegahja eekjhā un noskaitija ū was luhgschanas. Tad brauza wini tahtak un bija it preezigi, kaut gan ween. ir ohtreis dsili fneegā eestiga un fausf schagarus wiat ari deesgan atrada. Jau wini nodarbojabs tohs us ragahm salikt un fajeet, tē eraudsija wini no tahkenes diwus wilkus taisni fewim wirsū fkreijam. Wineem ū behgt nebija eefpehjams; kohka, wirs ka buhtu warejuſchi glah-tees, turumā nebija, jo wineem wiſapkahrt til leuhantohs bija, un ko wineem ari tas wiſaugtakais kohks buhtu libdsejis? Willki no wineem nebuhtu atkahpuschées, un wineem buhtu bijis bādā janomirst. Ko nu ſchahdā hailsigā azumit darisht? Wezalais, drohſchā ſehns, masakajo ar tahn ragahm apſeds, wehl tam til dauds ſchagaru wirsū uſmesdams, zil ū waredams un uſtauz tam: „Luhdsess Deewu, bet nekuſten Manim duhſchas.“ — „Ak mans Deews!“ faziya maſai raudadams, „tad nu apehsti tohpam, mahte nomireti aif ſiede chſteem.“ Tā nu weens ſehns bija ragu un faufas malka apalſchā vaſlehpis; bet tas leelakais, Fankus ar zirwi no ſtabjhahs preekjhā, un tildrīhs tas weens wilks, karſtali po preekjhū ſfreedams, flahtak peefreen, uſmet wiſch tam ū teenu pakauſi, ka tas gar ſemi nowelahs. Tani azumit wineu ohtris wilks pee rohkas fagrahbj un gar ſemi paſwes. Schē nu wiſch ſakampj drebédams boiles to ſwehru abahm rohlahm pee riħles un tur to plaſchi atwehru riħi no fewim nohſt, tomehr wiſu klifi, negribedams ſawa brakhs dſihwibū breefmās eewest. Bet ſho fagrahbj ſawā zauruñne-iſſakamas bailes. Wiſch nolina no fewim ragas malku, pažel no ſemeo nokrutuſchu zirwi, un uſſper wiſon par muguru warenus ſpehreenus. Schis nu greeſchahs pa ſawu jaunu eenaidneku, un buhtu it drohſchi wineu ſaplob-ſijs, nebuhtu ohtris ſchigli uſrahpees, un willam ar zew galwu pahrſchekhliſ. Tā tad bija diwi wahji puikas zaun Deewa paſihgu un ſawu ſtrobibū diwi breefmigus laupitaju ſwehrus pahrſchekhliſchi, bes ka paſchi buhtu tifluchi eeſkram-bati. Isbrihnidamees tagad winei weens ohtru uſſlatija, tad tohs ſwehrus, kas ar atplehſtahm riħlehm iſbeigufchees augſch-pehdam guleja, brihnidamees par teem warenajeem ſchohkleem un breefmigeem ſohbeam, kas winus fagrauſt buhtu warejuſchi. Tad nometahs wina zelds, pahe meta krustu un po-luhdsia Deewu; un Deewam par brihnifchku glahbſhanu po-tekuſchi, pahrnahja winei gaſiledami ar ſawu malku un teem noſautajeem wilkeem wirf ragahm, us mahjam. Gi-pats tohs ſehnus redſeju, ka winei ar teem wilkeem pa eelam braukaja, ſawu notikumu ſtabſtadami un no wiſas pilsjeħ-tas apbrihnotti, nopaſjati un apfchliakoti. Gedohmajohs til ween no tam, tuhlit manim aſaras azis ſpechahs. Biha pahrleku fmukti, mihi un deewabihjigi ſehni!“

Schis stahstis, ar usmanibū usklauſtīt̄, padarija, fa ir weh
ziti tahdus pat stahstus aprakſtija, tee wiſi drihs wairak drihs
masak apleeginaja, fa zilweks, kaut gan bes eerotscha, tomeby
zaur guðribu, drohſchibu un ſcridibu un Deewa palihgu radi-
bas fungs paleef. Pa ſchō laiku noſkatiyahs tas botanikers
fa dohmās nogrimis, klusi preekſch fewis; til lo brihtinu ay-
klufa, pazechla wiſch aifal fawu galwu un eefahka ſchō
stahsticht:

"Seemel-Ameriku us wifahm puſehm zaur zelojis un ari
Haiti apmeljejis, eckahu es eckſch Port un Prinzes ar ba-
gateem augu-ſtahdeem kugi un dewohhs us Franziju. Muhsu
kugi bija matroschi pa leelgkai datai no Abriags, starv
teem

it ihpaschi abi Bekehni dehls un tehwis israhdiyahs. Tehws bija isslawehts par to labalo matrosi Anglis marinē, un dehls, kaut gan diwpadmit godus wezs sehs, nestahweja ne ko tehwam dauds pakata. Leels un stipris pahrali pahr fa- weem godeem, spihdeja no wina no faules un no wehreas nobruhneshahs gihmja wihra fiediba, behrninga labstroiba un wintsch ne-issildams preezigaits prahls, kas il latram Threetim nē pahleezigi peemahjo. Winsch bija wisu intellitis, kas til mif fuga bija. Kad mehs us wina darbeam noflatijamees un par to ismanu preezajamees, zaur ko wintsch ari to fma- gako til weegli isdarija, ka til kas neeks buhlu, un wisu euehroja, kaut gan it neko ne-issildamees usluhkojoh; tad mehdsa gan tehwis runaht: „Kas brihum? Labs Threetis ir jaw no mahtes mee Fahm labs juhrneeks, un mans Wol- neis ir juhras ubdeni bauddis, pirms wintsch wehl „teht“ wareja isteit. Tidrihs winsch til no mahtespeena bija at- radinahs, ne-islaudu es wina if azim. Es wina nehmu it wintsch libdsi, un kad es wina no laiwas ubdeni eefweedu, bija tas winam til johli; un wintsch manim usfmejha; un til knapi diwas gadus wezs buhdams, mahjeja wintsch fa siws veldeht. Diwi gadi wehlaatu es winam reis apfohljohs, to libdsa fewim pahri us Angliju remt, bes atnehmu manu ap- fohlfchanohs atpaka, jo wintsch bija nedarkus padarjis un strahpi velnijis. Winsch gandrihs bija ahrprahtha, un man wintsch bija ja-eespunde. Ko dara mans puika? Winsch is- lez pa lohgu, nofkrej pee krasta un eegahshahs ubdeni; un kamehr es ta pee treyehm karajohs un bramschgetus eewelku, peld kas no pakatas; atflatidamees, kas buhs, eerangu Wol- neju, wintsch til ko man eerandsdams, pozet kreiso rohlu ang- si gaijā un smejahs. Mas minutes bija wintsch pee fuga un tapa at rihzagu uswillts, un wisi muhsu kaudis bija fa mulki aif preekeem pahri to puiku, wina butschodami un vai- jodami; un til ko es winam draudeju, wina mani blaudami usfmejha, wintsch stahwoht sem Leelbritanijas majestetes un wina fargashanas. Ta tad ari es winam neka nedariju un eel- schigi pats preezajohs par wina nepaklausib. Ta bija tas puika zeturtaja gadā; desmitaja bija wintsch warenigs fuga puika, un tagad, kur winsch diwpatsmit gadus wezs ic, strahda wintsch pa diwjeem, un teek ari pa diwjeem aismaljahs.“

Wezajam ta runajoh, mirdseja wina azis un wifs wina gihmis spihdeja aif preekeem, un wintsch til knapi galu sa- wahm stahfchanahm wareja atraf, un mehs winam wisi lab- prahf usklaujamees, tapehz fa wintsch til ussichtigs wihrs bija. Nu bija starp mums reisnekeem kahds Franzischku kupschis, kas preefch tam ihfi Mu-Orleanā fawu gaspashu pasaude- nis, un tagad us Bordes reisoja un to behrnu, ko ta winam atlahjuji, pee fawas feewas wezakeem nowest. Schis behrns, preezi gadus weza meitina, eelsch kā Frantshu aifnis pee il katra fustefchanas bija redsamas, isspruka kahdā rihtā fawoi fnausdamai kohpejai, un uslahpi us lugadeka, warbuht tur to wezo Bekehnu usmekleht, kas pulka ar to behrnu no- dewahs un wifwifadi tam to laiku pakawaja. Ka nu schis tuhlt pee rohkas nebija, eedrohfschinahs wintsch pa dauds tabli us malas, un sinkahrigi winam d'silumā skatotes, tohp no reibuta fagrahbts un nokricht semē. Kohpeja, kas behr- nam pakat steigusees, reds winu kritahm; us winas eeblauch- chanohs peenahk Bekehns, eegahshahs juhrā, faker to behrnu, kas zaur to tschanganu apgehrbu wehl wifc uhdens tohp tu- rehts, un kamehr wintsch to ar kreiso rohlu tur, airejahs

winfch ar labo fugim pakat. Augschdeks bija tagad ar zil- weleem peepildisees; wisi lublojahs us ta spihziga veldetaja, par wifem wairak, ka to dohmaht war, behrnu tehwis, kas matroscha fustefchanas ar fawa pafchahm pawadija, us juhru fauldamas un drebedamu behrnu eedrohfschinahs. Schis heepeeedahs bailli ghee fawa glahbeja, un Bekehns airejahs ar weenu rohlu zif ahtri ween waredams fugim pakat, un bija jaw it tuwu, te wintsch dilti eelceedahs, kas muhs wi- fus ar bailehm peepildija. Radelt, to tuhlt neweens ne- naja; bet tur aissflatidamees, kur wintsch flatijahs, eerandsi- jam mehs Haishvi, kas brihum ohri wilrus dalldama tu- wojahs, un mas azumirklös tam wajjadseja to veldoscho fa- fineegt. Wifs eefahla tchumch, weens frehja pret ohteu, weeni blahwa, gribedami to swehru fabaidiht, ohri winam fweeda ko til rohlas fadabujaz; flintes un leelergabali tape ischauti. Weltig. Bailes, lehnum gar garehm; bet tehwa bailes ne-aprakstamas. Drobjchi veldesa swehrs fawu zetu, un til pahri fohtu wehl tuwaku, bija wintsch tam nagos. Je latris gaibija us to bresfmigalo. Schini azumirklö peestei- dsahs Wolnei Bekehns fawam tehwom palihgā. Ar pihki roh- las, ko wintsch kaptina kajite atradis, issfrehja wintsch us deka, nogahsahs us galwu juhrā, palihda avaksch uhdens un eefahla ni ar besbibina pafchhu negantazu zihfsteeso. Ar wina aif- nihm bija juhra drihs farkana, un kamehr nu hoijs pret jauno eenaidneefu gresschahs, kas winam til neaufchi zetā aisme- tahs, tohp wezakajam Bekehnum no fugawifus rihzags no- mests. Winsch pehz ta kampi; diwi reis tas winam isslihd pee wilnu schuhpochanahs no rohlas; pehdigi winsch to zeeti fatwer un tohp, ar behrnu us rohlahni, uswillts. Pa wisu fchho laiku Wolneis wina muguru fargaja, drihs novuhleda- mees, swehra usmahlchanahm issfargatees, drihs atkal winu ewainoht. Ta bija ismaniba ar jehla spahla zihflechanohs, ko til lehli wis neredsch. No pulka wahlim pluhda aif- nis tam bresfmigajam; bet neweena no fchihm wahlim nebija nahwiga un drohfschajam karotajam spahla peetruhla. Winsch lublojahs ka schigli us fuga raudsift glahbtees, wintsch fa- kampi nokaradamohs rihzagu un kamehr wezais Bekehns pah- fuhalehni, to behrnu tehwam pafneeds un fchis drihs to behrnu, drihs fawu glahbeju apkampi, dohdahs art Wolneis pa li- godamohs rihzagu us augschu. Wehl weenu azumirklö un wintsch bija drohfschibā. Bet tam nebija ta buht. Laupitaj- swehrs wifpahri ar aifnim notraiphts un duftmigs, ka wina laupijums tam isspreuhl, fanemahs spahls, fweeshahs us augschu. — fakampi — ak bresfmigi to isteit — nelaimi- gajo pafchā widū, pah'rauj wina puschi un aprijs preefch muhsu azim fawu dabutu pus. Waimanas un duftmiga ee- blauchchanahs isspedahs no il katra mutes, kad fakohschatais lihiks usnahza. Bekehns stahweja bes walodahs; stuhwi wintsch flatijahs us fawa dehla nelaimigahm paleekahm; wina gih- mis pahrewehrtahs un pakita opghibis gar sem. Ar pu- linni atkal pee d'sihwibas usmohdinahs, fazija wintsch it rahmi: „Kur ic Wolneis?“ Tad it ka apdohmadamees, til behdigi eebtawahs, ka tas mums zaur diwhefeli speedahs. Kuptschis ne-atstahja no wina fahneem, pafneegdams tam il katra pa- lihgu, kas til katra brihdi bija wajadfigs, un kad traika is- famifechanahs wahrdi aplufa, wintsch no fawas pateizibas un atmalkschanas mehginaja runaht. Nabadsinjsch wina tad ar azim usluhkoja, eelsch ka piktas fahpes un eerasta labfir- dibia brihnischli bija jauktas, fojidams: „Es par juhju labahm

dohmahn tenzinu, bet nerunajeet no atmaksachonas. Juhsu behru es esmu glahbis, tadeht fa winsch wahrsch behrns bija; manim lohti mihti, fa jums winu usturejis. Bet fa nu mans Wolneis manim wairs ne-ir, manas dshwibas preeks un lepnums, naiw tad wifas pasaules mantas preeksch manis it nefas. Ar marim nu ir pagalam. Pehz scheem wahrdeem eefahka winsch no jauna waimanah, un farstas afaras riteja pahr wina waigeem, laikam tahs pirmahs, kuras winsch islejjis. Tad uszehlees, gahja winsch kluji pee fa wa eerasta darba.

Kamehr tas us kugadeka notika, appeldeja tas brefmiga plehsonis, par muhsu duftmahm neko nebehdadams, diwi un trihs reis to kugi; tad aigreesahs winsch prohjam juhrâ, un ilgi mehs wehl redsejam, winam lehni prohjam aispeldoh purpura wagu, ko winsch fewim pakal wilka, kamehr winsch filâ taklumâ pasuda. — Td brefmas, kad ar dabas mils pchkeem jazihnahs, mohdina zilwekam warono garu un winsch tahlâ buhfschanâ postrahda darbus, kas us nahkameem laikeen paleek neween par preefchihmi, bet ari par pafkubinacham us lihdsigeem darbeem.

J. R-n.

Grandi un seedi.

Sajuzis kungs.

1. Ne-ir mahjâs. Mahzihts biskaps Minters Kopen-hagenê, Lehnina Kristiana VII. biltstehws, bija daudsreis ta eegrinis dohmâs, fa winsch ihsti nesinaja ko darija. Kad winsch isgahja, mehdsu us fawas istabas durwim usraffsihi: „Ne-ir mahjâs!“ To ari kahdâ deenâ padarijis un jaw labi tahlâ pagahjees, atminejabs fa wehl ko aismirfis. Aigreesahs aplahrt, atnaha lihds fawahm istabas durwim un gribaja pat laban eefchâ eet, te winsch eerauga tohs wahrdus: „Ne-ir mahjâs!“ „Ta,“ winsch fazija, „ne-ir mahjâs, buhs tad wehlaku japeenah!“ Ar scheem wahrdeem aigahja atkal pa eelu prohjam.

2. Peepescha akiba. Kahdâ wakarâ winsch fehdeia lampas gaifchumâ pes fawa rakstama galda, ar guðrahm grahmatahm nophuledamees. Te wizam eefchahiwahs prahâ, kahdâ zitâ grahmata kaut ko ussist. Winsch uszehlahs, peegahja pee flapja, kur wina grahmatas stahweja, fho atwehra un melleja pehz tahs grahmatas. Newaredams tuhlit atrast, panehma fawu lampu, winu eelika tai flapi un melleja no jauna. Drihs nu ari bija to wehleto grahmatu fababujis, to panehma, aisslehsa zeeti flapjadurvis, bes ka to lampu atkal ahrâ buhtu isachmis, un nu atradahs, fa jaw saprohtams, tumfa. Bet to nu winsch vahrgreesa ohtradi, jo winsch tizeja, fa esot peepeschi aklis palizeses, fauza un swanija til ilgi, kamehr wina meita elsdama puhs-dama eeskrehja un fajukuschu tehwu apmeerinaja. Wina ari isdewahs isdabuht, kur to lampu lizis.

J. R-n.

Smeektu stahsinsch.

Dakteris: Nu kâ tad stahw ar juhs azim?

Slimneeks: Gauschi flitti!

Dakteris: Kâ? gauschi flitti! waj tad ne-efat fawas azis pehz manas nosazishanas ik rihtus ar brandawinu eerih-wejuschi.

Slimneeks: Zeelangs schehligs dakteria leelskungs! esmu wehl wairak reises par deenu, nela juhs wehlejuschi, isproh-wejis to dariht, bet man nekad naw isdeweess tahs sahles lihds azim dabuht; tiklihds fa glahsite lihds manahm luhpahm nahk, tad wina ir latru reis til tukschi, it kâ issflaujita buhtu.

G. Schmidt.

Johzini.

Rahds wihrs, tam wehl nekad laimes mahte nebija fmo dijuji, pehz kahda darba ne-isdohfchahs issauza: „Laikam kad es valistu par zepurneeku, tad Deews raditu zilweku bes galwahm.“

Rahds Anglis dereja, fa tas ar weenu no faveem beedrem puusundâ apchobischoht puuspura kartupelu — un winneja, jo pa par beedri nehma zuhku.

Ne-ilgi preefch sagla noteefashanas to jautaja, kahdas domas gan tam efoht par muhchigo dshwochahu.

„Slikti dshwe gaidama,“ saglis atbildeja, „jo neweens mronis nenem nela lihdsi.“

Silinu Janis.

Inga: Waru pastahstiht preezigu sinu.

Lihrumis: Kahdu?

Inga: Mehs Latveeschi dabuñim, konversazijas leksikonu.

Lihrumis: Neeki!

Inga: Naw wis neeki! Waru tew rahdiht, kur ta sin stahw drukata.

Lihrumis: Waj tad wifis ir teesa, kas ir drukahs. I jaw weza nelaime, kad laudis wifas drukatas sinas tura ptaifnahm.

Tahmneeks.

Daugawinta.

Saf manim, Daugawinta,

Zif jaunellu Baltijâ?

Bes mana bahleina,

Kursh sohbennu astina.

Saf, zif tawas ofschâ latwas,

Latvoju dehlu wissnaj?

Kursh nolsausa leepas farus,

Kursh meitiav spihdsinaj?

Saf, ko dara mahtes, tehvi,

Waj tee kreetni dehlus tohp;

Ka teem pehz nebuhtu schehli

Kad par fareiweem tee tohp.

To kas kara nastu nesths,

Sohbentnu wehzinahs,

Tahdam tauta frohni taiffhs

Gela — laipni dahwinahs.

Dubowitsch Mahrtiash.

Afbildedams redaktehrs Ernst Blates.